

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 16. november 2011
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om forslag til begrænsning af anvendelsen af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium, i en række fødevarer ved ændring af bilag II til forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer (komité-sag).

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 23. november 2011.

En vedtagelse af forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen kan støtte forslaget.

Med venlig hilsen

Camilla Axelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Kemi og Fødevarekvalitet/3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-269-00077/Dep. sagsnr. 9614

Den 15. november 2011

FVM 956

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til begrænsning af anvendelsen af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium, i en række fødevarer ved ændring af bilag II til forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til begrænsning af anvendelsen af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium, i en række fødevarer. Forslaget er i overensstemmelse med den sundhedsmæssige vurdering fra den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) samt i overensstemmelse med Kommissionens øvrige kriterier om, at der skal være en teknologisk begrundelse for anvendelsen, og at anvendelsen ikke må vildlede forbrugeren. En vedtagelse af forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen kan således støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt forslag til ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 af 16. december 2008 om fødevaretilsætningsstoffer, for så vidt angår begrænsning af anvendelsen af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium, i en række fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 10 i forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer.

Forslaget skal behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for

tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-

Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 23. november 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår en begrænsning af anvendelsen af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium.

Forslaget begrænser anvendelsen af aluminium-holdige tilsætningsstoffer i overensstemmelse med de generelle krav til tilsætningsstoffer:

- at de skal være sundhedsmæssigt forsvarlige,
- at der er en teknologisk begrundelse,
- at anvendelsen ikke vildleder forbrugerne.

Kommissionens forslag bygger på Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) videnskabelige vurdering, hvori det anbefales at nedsætte det tolerable ugentlige indtag (TWI) af aluminium.

Aluminium er et grundstof, og er et af de mest udbredte metaller i jordskorpen. Forbrugerne indtager hovedsageligt aluminium via fødevarer, både i form af det naturlige indhold i kosten og via aluminiumholdige tilsætningsstoffer, samt fra afsmitning fra materialer og genstande (alu-folie, gryder med mere).

Forslaget omfatter specifikke begrænsninger og anvendelsesbetingelser for anvendelse af en række tilsætningsstoffer, som indeholder aluminium. Forslaget omfatter følgende:

Alle aluminium-holdige antiklumpningsmidler (E 554, E 555, E 556 og E 559) forbydes. Kommissionen har begrundet forbuddet med, at der findes alternativer i form af tilladte stoffer uden aluminium med samme funktion.

Anvendelsen af farvestoffet aluminium (E 173) samt fire stabilisatorer (E 520, E 521, E 522 og E 523), der indeholder aluminium, begrænses, hvilket betyder, at grænseværdierne for tilsætning sættes ned i en række fødevarer og samtidig forbydes de samme stoffer i alle de fødevarer, hvor det er muligt at anvende andre tilsætningsstoffer med samme funktion.

Anvendelsen af hævemidlet natriumaluminiumsulfat (E 541) begrænses. Stoffet anvendes i relativt store mængder i irske og engelske kager, muffins og scones. Angiveligt kan stoffet ikke erstattes af andre hævemidler i netop disse traditionelle fødevarer. Anvendelsen af natriumaluminiumsulfat vil derfor udelukkende være tilladt i begrænset mængde i traditionelle irske og engelske kager, som udelukkende markedsføres i henholdsvis Irland og England. Det vurderes, at natriumaluminiumsulfat ikke anvendes i produktion af bagværk i Danmark eller det øvrige EU.

Endelig fastsættes der begrænsninger for, hvor meget aluminium, der må komme fra aluminiumlakker af farvestoffer. Aluminium tilsættes nogle farvestoffer for at opnå en mere stabil farve med nogle nuancer, der ellers ikke kan opnås. Der har hidtil ikke været begrænsninger for, hvor meget aluminium, lakformen af farvestoffer må indeholde. Med forslaget reguleres aluminiumindholdet i en række lakformer af farvestoffer.

Forslaget oplister dermed de anvendelser og anvendelsesbetingelser for aluminium og aluminiumholdige tilsætningsstoffer samt aluminiumlakker, der fremover er tilladt i fødevarer. Med de foreslåede ændringer er det vurderingen, at forbrugerne ikke vil overskride det tolerable ugentlige indtag.

Begrænsningerne for anvendelsen af aluminiumholdige tilsætningsstoffer vil finde anvendelse fra 1. februar 2014. For fødevarer med aluminiumlakker vil reglerne finde anvendelse fra 1. august 2014. De respektive ikrafttrædelsesbestemmelser fremgår af forslagets bilag.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som led i forskriftkomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til en forordning. En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark.

Fødevaretilsætningsstoffer reguleres af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer. I medfør af forordningen er der vedtaget en fællesskabsliste over godkendte tilsætningsstoffer og deres anvendelsesbetingelser. Fællesskabslisten er endnu ikke offentliggjort, men forventes at finde anvendelse fra 1. juni 2013.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Den foreslåede begrænsede anvendelse af tilsætningsstoffer, der indeholder aluminium følger Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) anbefalinger for fødevarerikkerhed. De danske eksperter fra DTU Fødevarerinstittet støtter Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) anbefalinger.

En vedtagelse af forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er vigtigt at sikre harmoniserede regler for tilsætningsstoffer, der kan anvendes i fødevarer, og at godkendelsen og anvendelsen af tilsætningsstoffer sker ud fra følgende kriterier:

- at der er et teknologisk behov for anvendelsen,
- at anvendelsen er sundhedsmæssigt forsvarligt,
- at anvendelsen ikke vildleder forbrugeren.

Disse kriterier vurderes på baggrund af udtalelser fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevarerinstittet at være opfyldt for så vidt angår de foreslåede anvendelser med begrænsninger af aluminiumholdige tilsætningsstoffer samt lakformer af farvestoffer.

Regeringen noterer sig, vedrørende de foreslåede begrænsninger, at den danske fødevarerindustri har oplyst, at der ikke er en udbredt anvendelse af aluminiumholdige tilsætningsstoffer, samt at de, efter industriens oplysninger, ikke anvendes i chokolade-, konfektur-, mølle-, eller bagerindustrien. E 554 - natriumaluminiumsilikat - anvendes dog af nogle virksomheder i små mængder som antiklumpningsmiddel til krydderiblandinger.

Samlet set vurderes det, at med forslagets vedtagelse vil beskyttelsesniveauet øges for EU's befolkning.

Bestemmelserne i forslaget finder anvendelse fra den 1. februar 2014. Samtidigt er der foreslået en overgangsperiode for produkter, som er markedsført før februar 2014, som betyder, at produkterne må anvendes indtil udløb af dato for mindst-holdbar til eller dato for sidste anvendelsesdato. For så vidt angår aluminiumlakker gælder overgangsperioden for produkter markedsført frem til den 1. august 2014. Det er regeringens vurdering, at reglerne for den begrænsede anvendelse af aluminiumholdige tilsætningsstoffer bør træde i kraft hurtigst muligt

således, at forbrugerne sikres et høj beskyttelsesniveau. Fra dansk side har man på den baggrund tidligere over for Kommissionen udtrykt ønske om, at datoen for ikrafttræden bør fremskyndes.

Regeringen kan på den baggrund støtte forslaget, men vil arbejde for, at reglerne træder i kraft så hurtigt som muligt, så perioden for brug af aluminium-holdige tilsætningsstoffer begrænses mest muligt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.